

DE RIJKSBEGROTING VOOR 1934 EN DE BOSCHBOUW.

De Rijksbegroting voor het dienstjaar 1934, betreffende het Departement van Economische Zaken, die bereids door de beide Kamers der Staten-Generaal is aangenomen, bevat voor den Boschbouw de volgende cijfers :

Onderafdeeling XI. Boschbouw	f 1.166.047.—
Paragraaf I. Staatsboschbeheer	f 1.041.762.—
Paragraaf II. Boschwet	f 97.855.—
Paragraaf III. Staatshulp voor bebos- sching	f 44.430.—

<i>Paragraaf I. Staatsboschbeheer</i>	f 1.041.762.—
<i>Artikel 108. Personeelsuitgaven</i>	f 319.210.—

Dit artikel bevat de bezoldiging van het personeel in vasten en tijdelijken dienst (70 technische en 27 administratieve ambtenaren).

<i>Artikel 109. Materieele behoeften en overige uitgaven met den Algemeenen Dienst verband houdende</i>	f 63.370.—
---	------------

Bureelkosten ; verzending van dienststukken ; reiskosten ; vergoedingen voor dienstverrichtingen per rijwiel ; verplaatsingskosten ; verpachtingen ; verkooping en aanbestedingen ; proefnemingen in het belang van den practischen boschbouw ; overige uitgaven.

<i>Artikel 110. Grondbelasting, Waterschapslasten en Gemeentelijke Belastingen</i>	f 27.000.—
--	------------

<i>Artikel III. Exploitatie-uitgaven</i>	f 617.082.—
--	-------------

Ontginning ; onderhoud ; materialen ; werktuigen en gereedschappen ; aandeel in de kosten van den Rijksgebouwendienst ; overige uitgaven.

Dit artikel bevat o.m. de volgende posten :

a. houtvesterij Breda	f 64.500.—
b. „ Kootwijk	f 87.400.—
c. Rijkszaadeest te Stroe	f 1.650.—
d. houtvesterij Haarlem	f 79.600.—
e. „ Assen	f 83.200.—
f. „ Emmen	f 62.200.—

g. houtvesterij de Eilanden	f	79.100.—
h. „ Nijmegen	f	10.300.—
i. „ Eindhoven	f	14.700.—
j. beheer Kreelsche Bosch	f	1.225.—
k. beheer bosschen bij het Rijkskrankzinnigen- gesticht te Woensel	f	2.300.—
l. beheer gronden bij Staphorst	f	5.300.—
m. beheer bosschen voorm. legerplaats bij Vught	f	1.500.—
n. aandeel in de kosten van den Rijksgebou- wendienst	f	11.157.—
o. overige uitgaven (uitkeeringen aan arbeiders wegens verlof, invaliditeit, verhinder- ing om te werken enz.; verzekeringen (Sociale wetgeving); uniformen; opleiding tot boschwächter; museum en onvoorzien)	f	112.950.—

Artikel 112. Aankoop — en annuïteiten ter zake van vroegeren aankoop — van vast goed ter afronding of uitbreiding van het Staatsboschbezit; aankoop van gronden onder Oploo, en Hoogeloon c.a., afkoop van lasten drukkende op aangekochte gronden f 15.000.—

Artikel 113. Boschstatistiek f 100.—
Kosten in verband met de voorbereiding der samenstelling van een boschstatistiek.

Paragraaf II. Boschwet f 79.855.—
Artikel 114. Materieele behoeften en overige uitgaven (Boschraad) f 2.355.—
Bureelkosten; reiskosten; overige uitgaven.

Artikel 115. Overige uitgaven betreffende de Boschwet f 77.500.—
Kosten, bedoeld in de artikelen 4 en 12 der wet; overige uitgaven.

Paragraaf III. Staatshulp voor bebossching f 44.430.—
Artikel 116. Bebossching van woeste gronden f 44.430.—

Staatshulp aan gemeenten of andere publiekrechtelijke lichamen, aan vereenigingen en stichtingen van algemeen nut; onderzoek van gronden.

De staatshulp is bestemd voor de gemeenten: Venray, Maashees, Bergen (L.), Someren, Lierop, Schaijk, Herpen, Mook, Reek, Mill, Veldhoven, Eersel, Bladel, Vessem, Epe,

Zeeland, Son, Hooge- en Lage Mierde, Deurne, Bergeyk, St. Oedenrode, Best, Lieshout, Waalre, Stiphout, Escharen, Oosterbeers, Luyksgestel, Helmond, Maarheeze, Uden, Hardenberg, Hilvarenbeek, Posterholt, Melick-Herkenbosch, Vlodrop, Berghem, Budel, Reusel, Aarle-Rixtel, Mierlo, Bakel en Valkenswaard, Wanroy, Ommen, Goirle, Heeze, Westervoven, alsmede voor de Nederlandsche Heidemaatschappij voor de bebossing van de Rovertsche Heide.

Vergeleken met het dienstjaar 1933 is op de onderafdeeling Boschbouw f 167.835.— minder uitgetrokken (het vorige jaar bedroeg de vermindering f 148.095.—). Deze vermindering kon voor een gedeelte worden gevonden door verlaging van de verschillende posten, waarvan vooral die voor den aankoop van vast goed na de verlaging in het vorige jaar wederom een belangrijke vermindering onderging (van f 40.000.— tot f 15.000.—). De belangrijkste vermindering der uitgaven werd echter verkregen door de verlaging van den post voor de bebossing van woeste gronden met Staatshulp aan gemeenten, n.l. van f 137.800.— in 1933 tot f 44.430.— voor 1934. Deze vermindering van de renteloze voorschotten voor de hiervoor genoemde 48 gemeenten die met technische voorlichting van den Staat bebossingswerkzaamheden uitvoeren heeft — gezien de vereischte continuïteit van deze bebossingswerkzaamheden die voor het grootste deel op een helaas nog onverminderde werkloosheidsbestrijding zijn gebaseerd — groote moeilijkheden veroorzaakt, die dank zij de medewerking van het Departement van Sociale Zaken, ten deele konden worden ondervangen. Het is echter zeer te hopen, dat voor 1935 wederom het voor een normale voortzetting der bebossingswerkzaamheden benodigde bedrag op de begrooting van Economische Zaken zal worden opgenomen.

In het voorloopig Verslag en de Memorie van Antwoord alsmede bij de behandeling der begrooting in de IIe Kamer is de Boschbouw dit jaar onbesproken gebleven.

Het *Voorloopig Verslag* van de Commissie van Rapporteurs (Ie Kamer) vermeldt het volgende ten aanzien van den boschbouw :

Met leedwezen hadden eenige leden ervaren, dat slechts een memoriepost is uitgetrokken voor stichting van boerderijen op woeste gronden (artikel 95). Zij beschouwden zoodanige stichting als een middel ter bestrijding van de werkloosheid, hetwelk bovendien den trek van de plattelandsbevolking naar de steden zal belemmeren.

Nog beter middel evenwel achten zij de bebossing van zulke gronden, ten behoeve waarvan het subsidie — gegeven in den vorm van renteloze voorschotten aan de gemeenten — van f 137.800.— (in 1933) is verlaagd tot f 44.430.— voor het dienstjaar 1934 (artikel 116). Deswege

spraken zij de hoop uit, dat de Minister, indien publiekrechtelijke lichamen als de provinciale en interprovinciale ontginningsmaatschappijen een renteloos voorschot ter tegemoetkoming in de kosten van bebossching mochten aanvragen, de inwilliging van zulk een verzoek zooveel mogelijk zal willen bevorderen. Dergelijke bebosschingen toch verschaffen niet alleen werk bij den aanleg, doch doen zulks bij voortduring bij de exploitatie, ook des winters.

HOUTPRIJZEN.

Verscheidene leden vestigden de aandacht op de inleiding, welke de directeur van de Nederlandsche Heidematschappij, Ir. J. P. van Lonkhuyzen, op 8 September l.l. had gehouden in de algemeene vergadering dier maatschappij (vgl. Tijdschrift der Nederlandsche Heidematschappij, 45-ste jaargang, aflevering 10, blz. 384—392). Daarin wordt medegedeeld, dat de aanvoer van buitenlandsch hout tegen buitensporig lage prijzen thans ten onzent eene exploitatie van bosschen met kans op winst niet meer mogelijk maakt. De prijs van eikenboomen bedraagt slechts een derde deel van dien in 1913, die van beuken is nóg lager. Voor dennenhout kan een prijs worden bedongen, welke ten hoogste de helft belooft van de som, welke daarvoor in genoemd jaar kon worden gevorderd, waarbij dan in aanmerking moet worden genomen, dat de arbeidsloonen vóór den aanvang van den wereldoorlog belangrijk lager waren dan heden ten dage.

De toestand is aldus, dat de prijzen van het buitenlandsche hout de inlandsche markt beheerschen. Bij dennenhout geeft de mijnhoutprijs den toon aan. Bovendien heeft de ongunstige situatie, waarin land- en tuinbouw verkeerden, het afzetgebied, dat de houthandel in die takken van volkswelvaart placht te vinden, sterk verkleind.

Ettelijke landen, die hout exporteerden, houden geen rekening meer met den kostenden prijs, en leveren soms zelfs voor de oogstkosten of tegen nóg geringer vergoeding, omdat zij er voornamelijk en tot iederen prijs naar streven, de beschikking over buitenlandsche deviezen te verkrijgen.

Van overproductie van hout is in het buitenland geen sprake. Immers „in vele buitenlandsche bosschen wordt niet alleen de rente van het in de „bosschen gestoken kapitaal geoogst, maar wordt ook het boschkapitaal „aangesproken“ (t.a.p. blz. 388, eerste alinea). Er wordt dus ingeteerd.

Die toestand kan niet duurzaam zijn, en te eniger tijd mag aan gene zijde onze grenzen duurzaamheid worden verwacht. Wanneer nu de economische omstandigheden verbeteren, zal zonder twijfel zoowel in de landen, die hout uitvoeren als in dezulke, die het ten verbruik aanvaarden, de vraag naar dat artikel toenemen, vooral in de houtnijverheid. Dit en de vermindering van de beschikbare voorraden, de gevolgen van de eerstgenoemde schaarschte, zullen een verhooging van de prijzen veroorzaken, hetgeen aan ons land ten goede moet komen, reden waarom de leden, hier aan het woord thans den boschbouw als een goed beleggingsobject beschouwden.

Deze leden spraken de hoop uit, dat de Regeering maatregelen zou nemen, ten einde het gebruik van inlandsch hout zooveel mogelijk te bevorderen, opdat daardoor althans eenigszins worde tegemoetgekomen aan den noodtoestand, waarin het boschbedrijf verkeert. Voorts drongen zij er op aan, dat al het mogelijke worde gedaan, om de houtproductie te verhoogen, hetgeen — gelijk andere leden bij het ter sprake brengen van de artikelen 95 en 116 dezer begrooting reeds hadden betoogd — door den aanleg van bosschen op onze woeste gronden kan geschieden, waarmede in de provincie Drenthe goede resultaten zijn bereikt.

Dezelfde leden vestigden de aandacht op de moeilijkheden, welke zich voordoen bij den afzet van het zoogenaamde „dunningshout“. De particulier kan, voor zooverre hij niet door den nood gedwongen is, zijn eigendom te gelde te maken, het vellen van zijn bosschen uitstellen. Zulks kan echter niet geschieden met betrekking tot de dunningsen, zonder dat

die bosschen ernstig worden geschaad. De prijs van het daarbij gewonnen hout is echter dusdanig, dat vrijwel alleen met verlies kan worden gehandeld. Deswege wordt dit laatste, ten nadeele van het boschbezit, veelal verwaarloosd, hetgeen schade berokkent aan de arbeidsmarkt, ten platte lande, welke schade te grooter is in dezen winter, gelet op de noodzakelijkheid van bevordering der werkgelegenheid.

De leden, hier aan het woord nu achten een nieuw afzetgebied voor het dunningshout gewenscht, en verwezen in verband hiermede naar een artikel van Dr. A. A. C. Sprangers, verschenen in het tijdschrift *Wegen* van 1 December l.l., getiteld: „Hout bij bestrating en wegen-„bouw. Een Nederlandsch belang“ (blz. 677—681). Daarin wordt betoogd, dat voor wegenbouw in boschrijke streken met gunstig resultaat ter plaatse gewonnen hout, tezamen met steenslag kan worden gebezigd. Deze leden rieden het nemen van proeven in die richting aan, zulks met te meer klem, omdat toepassing van de door hen bedoelde methode veel handenarbeid vordert, en dus ook aan de werkverruiming ten goede komt.

In de *Memorie van Antwoord* heeft de Minister de in het Voorloopig Verslag aangevoerde punten als volgt beantwoord :

De toekenning van rentelooze voorschotten voor de bebossching van woeste gronden heeft plaats op grond van artikel 8 der Boschwet 1922. Voor zoover de beschikbare middelen dit toelieten, zijn tot heden alle aanvragen zooveel mogelijk ingewilligd.

HOUTPRIJZEN.

Het is der Regeering bekend, dat de prijzen van inlandsch hout op een zeer bedenkelijk laag peil zijn gekomen, voornamelijk ten gevolge van buitenlandsch aanbod tegen abnormaal lage prijzen. Tot zijn voldoening kan de ondergeteekende mededeelen, dat zijn Ambtgenoot van Waterstaat aan het verzoek tot bevordering van het gebruik van inlandsch hout bij waterstaatswerken gevolg heeft willen geven. Sinds eenigen tijd worden in de bestekken, van dat Departement uitgaande, twee inschrijvingen gevraagd, waarvan één met uitsluitend gebruik van inlandsch hout, waaraan, bij niet te groot prijsverschil, de voorkeur wordt gegeven. Het ligt in het voornemen van den ondergeteekende bij andere openbare lichamen op het volgen van een soortgelijke gedragslijn aan te dringen. Van een commissie, ingesteld om een onderzoek in te stellen naar de gebruikswaarde van inlandsch tegenover tropisch hout, wacht hij het rapport in.

De opvatting der leden, die het verhoogen der houtproductie in de toekomst door den aanleg van bosschen op woeste gronden van belang achten, wordt door den ondergeteekende gedeeld. Inderdaad moet op grond van de ter beschikking staande gegevens worden aangenomen, dat de exploiteerbare houtvoorraad in verschillende uitvoerlanden voortdurend afneemt, zoodat het ruime aanbod slechts in schijn een gevolg is van over-productie en er grond bestaat voor de verwachting van hout-schaarschte en daarmede gepaard gaande verhoogde prijzen in de toekomst. De Regeering stelt zich voor, de tot dusver gevolgde politiek van boschaanleg, mede om redenen van werkverschaffing, zoo krachtig mogelijk voort te zetten.

Ten einde den boschaanleg ook uit financieel oogpunt zooveel mogelijk aan zijn doel te doen beantwoorden, zullen, naast verbetering der bestaande, nieuwe afzetmogelijkheden voor het hout van geringe afmetingen, inzonderheid voor het z.g. dunningshout, moeten worden gezocht. Het door de leden der Kamer aanbevolen middel van houtgebruik bij wegenbouw heeft ook de aandacht van van den ondergeteekende; over het nemen van proeven zal hij met zijn Ambtgenoot van Waterstaat overleg plegen.

Deze beantwoording getuigt van het inzicht der Regeering dat verhooging der houtproductie voor de toekomst noodig is en dat zulks bereikt kan worden door bebossching van woeste gronden.

Hoewel de middelen tot verbetering van de houtprijzen en vergrooting van den afzet voor enkele sortimenten van beteekenis kunnen zijn, meenen wij het te moeten betreuren, dan nog geen middel is gevonden tot verhooging van den prijs van het in Nederland gegroeide mijnhout. De prijs toch van het mijnhout heeft ongetwijfeld invloed op den prijs van de andere sortimenten van den groveden zoodat een verbeterde mijnhoutprijs den boschbouw in het algemeen stellig ten goede zal komen. Naar ons bekend is heeft de Commissie in zake het gebruik en de verwerking van inlandsch hout in Nederland aan de Regeering een voorstel gedaan om tot hogere mijnhoutprijzen te geraken. Ook kwam ons ter oore, dat de Boschraad over dit onderwerp aan de Regeering heeft geschreven.

In dit verband meenen wij nog de aandacht van onze lezers te moeten vestigen op een artikel van *Sylvester* in „de Maasbode” van 7 en 8 Maart (Avondbladen). Zoo mogelijk zal dit artikel worden afgedrukt in het Mei-nummer van dit tijdschrift.

Bij de behandeling van de begrooting in de Ie Kamer heeft de heer *Smeenge* evenals bij de behandeling der begrooting van Sociale Zaken boschaanleg in werkverschaffing bepleit, waardoor zoowel de belangen der werkverschaffing als die der houtproductie en van het natuurschoon kunnen worden gediend. De Minister heeft — zooals uit de Memorie van Antwoord reeds bleek — kunnen constateeren dat de Regeering de zienswijze van den heer *Smeenge* deelt. Echter moest de Minister er op wijzen dat bij gebrek aan benoodigd kapitaal van verschillende buitengewoon goede beleggingen — waaronder de boschbouw niet eens een eerste plaats inneemt — afgezien moet worden.

REDACTIE.

COMMISSIE INZAKE WATERONTTREKKING AAN DEN BODEM.

Bij Koninklijk Besluit van 31 Januari 1934 is ingesteld de Commissie inzake wateronttrekking aan den bodem, waarin zitting hebben de H.H. :

E. D. van Dissel, Directeur van het Staatsboschbeheer te Utrecht, Voorzitter ;

W. F. J. M. Krul, Directeur van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening, te 's-Gravenhage ;

Jhr. Ir. C. E. W. van Panhuys, Directeur van het Rijksbureau voor Ontwatering te 's-Gravenhage en

Dr. D. J. Hissink, Directeur van het Bodemkundig Instituut te Groningen.

Als Secretaris der Commissie zal optreden Ir. J. C. Pfeiffer te Utrecht.

In zijn installatierede heeft de Voorzitter er aan herinnerd, dat de Commissie is ontstaan uit de z.g. Veluwe-commissie, waarin o.m. het Staatsboschbeheer, het Rijksbureau voor de Ontwatering en dat voor Drinkwatervoorziening vertegenwoordigd waren en welke commissie in 1927 is ingesteld, oorspronkelijk met het doel de gevolgen te onderzoeken, welke de toenmaals door Amsterdam voorgenomen drinkwateronttrekking aan de Veluwe voor de cultuur en de verdere belangen der bewoners aldaar zou hebben. Bij haar arbeid kwam deze commissie meer en meer tot de conclusie, dat een blijvende samenwerking tusschen de bedoelde diensten noodig was, teneinde de moeilijke vraagstukken omtrent de toelaatbaarheid van voorgenomen wateronttrekkingen of inzake de gevolgen van reeds tot stand gebrachte peilverlagingen zoveel mogelijk tot oplossing te brengen.

In de slotbeschouwingen van haar rapport aan de regeering heeft de Veluwe-commissie dan ook ervoor gepleit, aan de samenwerking der drie bedoelde diensten, aangevuld met één of meer speciale deskundigen, in een of anderen vorm een permanent karakter te geven. Dit pleidooi was te meer gerechtvaardigd, doordat het in ons dicht bevolkte land hoe langer hoe moeilijker wordt de steeds toenemende eischen van watervoorziening in het belang der volksgezondheid en der industrie aan den eenen kant en de belangen van den land-, tuin- en boschbouw en het natuurschoon aan den anderen kant met elkaar in overeenstemming te brengen.

In de Veluwe-Commissie had nog zitting Ir. O. J. Cleveringa in zijn hoedanigheid van Rijkslandbouwconsulent

voor Gelderland benoorden en beoosten den Rijn, terwijl wijlen Prof. J. van Baren als adviseur voor het provinciaal bestuur van Gelderland, de commissie van advies diende. Aangezien de huidige commissie haar werkkring over het geheele land heeft, zal de commissie Ir. O. J. Cleveringa als lid moeten missen. Bij de reorganisatie der commissie is Dr. D. J. Hissink als lid daarin opgenomen.

REDACTIE.

Mededeelingen van de Nederlandsche Boschbouwvereniging

Het ligt in de bedoeling de voorjaarsvergadering van de Nederlandsche Boschbouwvereniging te houden op Vrijdag 1 Juni 1934 te Apeldoorn en de excursie op Zaterdag 2 Juni d.a.v. naar het Speulder- en Sprielderbosch.

De agenda der vergadering en mededeelingen over de excursie en logies zullen in de Mei-afl levering worden opgenomen.

Van de Finsche Boschbouwvereniging werd het volgende bericht ontvangen :

Die Forstwissenschaftliche Gesellschaft in Suomi, die in diesem Frühjahr ihr 25-jähriges Bestehen feiert, bittet die am 18. April 1934 stattfindende Festsitzung (In Helsinki, Säätytalo um 7 Uhr Abends) durch Entsendung Ihres Vertreters beehren zu wollen.

Het bestuur is van meening, dat de Nederlandsche Boschbouwvereniging om begrijpelijke redenen geen vertegenwoordiger naar Finland te gaan en bereid zijn onze vereeniging te vertegenwoordigen, dan zal het bestuur daarvan gaarne vóór 12 April bericht ontvangen.

Als lid van de Nederlandsche Boschvereniging zijn aangenomen de H.H. :

W. N. Lindeman, tuinarchitect, Van Stirumweg 6, te Oosterbeek, en

P. van Zon, Oud-Adviseur van den Dienst der Bosschen in de Buitengewesten N.O.I., Joh. Gerardsweg 68, te Hilversum.

Adreswijzigingen :

Dr. H. ten Oever, Zeist, van Prof. Lorentzlaan 69 naar Platolaan 9.

F. W. S nep v a n g e r s, 's-Gravenhage, van Stadshoudersplein 148 naar Leeuwerikplein 5.

De Secretaris,

F. W. MALSCH.